
Coltan de sang al Congo

Autor:

Data de publicació: 14-08-2021

El Coltan és un mineral escàs i molt preuat. La República Democràtica del Congo té el 80% de les reserves mundials d'aquest nou 'or negre'. Suposo que vostè, lector, ja coneixia totes aquestes dades perquè aquest no és el primer informe que es fa sobre aquest mineral i, per desgràcia, tampoc serà l'últim.

El Coltan és un mineral escàs i molt preuat. La República Democràtica del Congo té el 80% de les reserves mundials d'aquest nou 'or negre'. Suposo que vostè, lector, ja coneixia totes aquestes dades perquè aquest no és el primer informe que es fa sobre aquest mineral i, per desgràcia, tampoc serà l'últim.

Però, i si et dic que el teu telèfon intel·ligent d'última generació, la teva tauleta o el teu portàtil estan tacats de sang? Sabies que cada quilo de coltan costa la vida de dues persones al Congo? Aquest mineral tan cobejat pels occidentals finança un bany de sang al cor d'Àfrica. Més de 120 grups armats es beneficien de l'extracció il·legal de coltan per comprar armes cometent massacres massives de poblacions civils, violant indiscriminadament dones i nenes i segrestant nens en màquines de matar.

Tot això, ho creguis o no, passa a milers de quilòmetres d'aquí, i passa perquè tu i jo puguem gaudir de les noves eines tecnològiques que ens ha donat el segle XXI. Això fa que coltan sigui l'"estrella" dels minerals de sang. Sí, tu i jo tenim sang a les nostres mans

Els esclaus del coltan

Manguredjipa, a més de 450 quilòmetres de la ciutat de Goma, és un poble modest de la regió de Kivu del Nord. No té hospitals, ni escoles, ni hotels... la veritat, gairebé no té cap atractiu excepte un: un coltan meu. Els de la República Democràtica del Congo són grans paraules.

Dies feiners de més de 14 hores a la mina a canvi d'un euro

Aquest poble està situat en territori Mai-Mai, un dels molts grups rebels que operen al Congo, tristament popular per les seves massacres, els seus crims contra la humanitat, les seves violacions, el seu reclutament forçat de nens per convertir-se en soldats i... per utilitzar el coltan per perpetuar la seva lluita contra el govern congolès i els seus enemics naturals, milicians ugandesos i ruandesos (s'estima que hi ha uns 40 grups guerrillers finançats pel govern ruandès al Congo).

Les condicions de la mina limiten amb l'esclavitud. Jornades de més de 14 hores a canvi d'un euro. Soldats rebels, armats amb barres de fusta, per colpejar l'esquena dels miners per treballar més ràpid. Les dones, algunes d'elles embarassades, busquen el mineral per bescanviar-lo per algun aliment. O els nens, molts d'ells ni tan sols arriben als 12 anys, obligats a treballar dins dels túnels, ja que la seva mida és ideal per poder extreure el dit que hi ha a l'interior. UNICEF informa que hi ha més de 40.000 nens treballant a les mines de dits del Congo.

No hi ha dia que no es produeixi un accident laboral. La mitjana és d'un miner mort per dia. En època de pluges la xifra es multiplica, ja que són freqüents esllavissades o esllavissades dins dels túnels. Però l'extracció de coltan no és aturada per res ni per ningú. Ni tan sols per a un miner enterrat. Hi ha mines que es coneixen popularment com a fosses comunes, a causa del nombre de miners que es troben sota terra.

Tràfic il·legal de coltan

Aquesta mina no existeix. Bé, existeix, però se suposa que està tancada "oficialment". La mina Manguredjipa es

considera "vermella". És a dir, és una mina controlada per un grup rebel i les condicions de treball no són òptimes. Com pot ser?, tant el govern congolès com les Nacions Unides prohibeixen la compra de coltan de mines "vermelles".

Però comprovant que les mines són "vermelles" o "verdes" (les oficials, on els treballadors tenen mínimes garanties) el govern ha d'anar al lloc per comprovar que les operacions mineres no estan en mans de grups rebels, no hi treballen menors i no hi ha miners obligats a treballar a la força. És una feina tediosa. En cinc anys només 140 mines, de les 5.000 de tot el país, han estat declarades 'verdes' (2,8%).

El Coltan extret de la República Democràtica del Congo no hauria d'arribar als nostres dispositius electrònics. Però, com tot en aquesta vida, hi ha subterfugis per convertir Alló il·legal en legal i al cor d'Àfrica són experts en la resolució d'aquest tipus de problemes.

"Coltan? De la millor qualitat! Té un 40% de tantalita", diu un venedor submergint-se les dues mans en una bossa de plàstic. Quan les treu de la bossa mostra el seu producte. El coltan. "Un quilo 10 euros. És una ganga i una qualitat millorada", repeteix. "No trobaràs res semblant i a Goma et costarà uns 30 euros el quilo", diu el comerciant.

Ruanda s'ha convertit en la principal bugaderia coltan del món.

A Manguredjipa coltan està tan present que es pot comprar fins i tot en botigues de queviures. Però aquest mineral segueix sent il·legal. És un mineral de sang. "Per fer-ho legal es pot comprar un paper. Al Congo, amb diners, tot es pot comprar. Una altra fórmula per netejar el dit és passar-lo a Ruanda. Un cop allà, ningú dubtarà de l'origen i les grans multinacionals se'l trauran de les mans", adverteix un traficant que compra el producte als rebels però també als miners i taxistes que s'emporten un extra robant el mineral de les mines.

Rwanda. Aquesta és la clau. La solució a tots els maldecaps de les grans multinacionals. Ruanda és el principal productor mundial de coltan, però, com el destí tindria, no té reserves d'aquest mineral. Llavors, com és possible? Senzill. Aquest país africà s'ha convertit en el principal coltan bugaderia del món. Aquí és on arriba el coltan congolès, i amb els diners i els contactes adequats és possible convertir-lo en un mineral net. I problema de comiat

Què fa Occident?

El 2010, els Estats Units, veient la incongruència de comprar un mineral a un país que no té reserves, van intentar regular el mercat amb el pas de la llei Dodd-Frank, que obligava les empreses nord-americanes a assegurar-se que els materials que utilitzen per fabricar els seus productes no provenen de zones en conflicte i no serveixen per finançar vessament de sang. Això incloïa minerals com el coltan, el cassitelita, el tungstè i l'or.

Apple, Boeing o Tiffany &Co, el 80% de les empreses no sabien d'on provenien els minerals que utilitzaven.

Segons un informe d'Amnistia Internacional, que va analitzar 100 dels informes presentats per 1.312 empreses nord-americanes com Apple, Boeing o Tiffany &Co, el 80% de les empreses desconeixien l'origen dels minerals que utilitzaven. És a dir, no sabien si utilitzaven minerals de sang; mentre que el 4 per cent va confessar que provenien de la República Democràtica del Congo.

El Parlament Europeu també ha decidit aturar els minerals sanguinis exigint a les empreses que els comercialitzen que apliquin uns estàndards ètics bàsics. La norma entrarà en vigor a partir del 2021, moment en què els importadors europeus d'estany, tungstè, tàntal i or han de verificar que les matèries primeres no provenen de zones de guerra o s'han utilitzat per finançar grups armats. Els detractors critiquen que la regulació deixi oberts diversos flancs: només obliga els importadors d'aquests quatre minerals –deixant fora, per exemple, coltan; no afecta la importació de béns manufacturats que continguin minerals de conflicte.

Els refugiats congolesos totals arriben als quatre milions (més que Síria, el Iemen o l'Iraq)

Cal recordar que a la Unió Europea hi ha 880.000 empreses que utilitzen llauna, tungstè i or en la producció de béns de consum. El Congo s'ha sumit en una cruenta guerra que ha deixat més de cinc milions de morts durant dues dècades.

El 2017, 1,7 milions de persones es van veure obligades a fugir de les seves llars a causa de l'augment de la violència que ha portat el nombre total de refugiats congolesos a quatre milions (més que Síria, el Iemen o l'Iraq). Més de 5.500 civils abandonen el Congo cada dia per salvar les seves vides. Mentre que hi ha 7,7 milions de persones que pateixen inseguretat alimentària severa, un 30 per cent més que l'any anterior. El Congo és alló més proper a l'infern i nosaltres, amb els nostres telèfons intel·ligents, tauletes o portàtils d'última generació, en som responsables.

Antonio Pampliega

Víctor Anas